

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Kateřiny Horákové a soudců Mgr. Ing. Davida Bokra a JUDr. Ondřeje Kubáta ve věci

navrhovatele: **MUDr. P. S.**, narozený xxx
bytem xxxx
zastoupený Mgr. Michaelou Wažikovou, advokátkou
sídlem Revoluční 724/7, 110 00 Praha

za účasti: **Elektroporcelán a. s.**, IČO 28203101
sídlem Postoloprtská 2951, 440 01 Louny
zastoupené Mgr. Petrem Vacířem, advokátem
sídlem Náměstí Jiřího z Poděbrad 1383/2, 120 00 Praha

o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady ze dne 14. prosince 2015, **k odvolání navrhovatele** proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. května 2021, č. j. 24 Cm 28/2016-316,

takto:

- I. Usnesení soudu prvního stupně se potvrzuje.
- II. Navrhovatel je povinen zaplatit společnosti Elektroporcelán a. s. k rukám jejího právního zástupce na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 8 228 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Krajský soud v Ústí nad Labem v záhlaví uvedeném usnesením neplatnost usnesení valné hromady společnosti Elektroporcelán a. s. (dále jen „společnost“) konané dne 14. prosince 2015 nevyslovil (výrok I.) a uložil společnosti povinnost zaplatit navrhovateli na nákladech řízení částku 66 676,96 Kč do tří dnů od právní moci rozhodnutí k rukám jeho zástupce (výrok II.).
2. V dané věci se jedná o druhé rozhodnutí ve věci samé. Předchozím usnesením ze dne 29. března 2017, č. j. 24 Cm 28/2016-127, soud prvního stupně návrh zamítl, když shledal důležitý zájem společnosti pro vyloučení zákonného přednostního práva akcionářů na úpis nových akcií při zvýšení základního kapitálu společnosti spočívající v potřebě kapitalizace (existující - rozhodčím nálezem ze dne 18. června 2015 přiznané) pohledávky společnosti Burzovní společnost pro kapitálový trh, a. s. (dále jen „BSKT“), s tím, že konsolidační zájem společnosti nebyl zjevně nepřiměřený významu práva navrhovatele jako akcionáře, do něhož bylo napadeným usnesením zasaženo. K odvolání navrhovatele bylo usnesení soudu prvního stupně usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 19. listopadu 2018, č. j. 14 Cmo 213/2017-166, potvrzeno. K dovolání

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kalousková.

navrhovatele Nejvyšší soud usnesením ze dne 3. února 2021, č. j. 27 Cdo 1453/2019-210, obě výše uvedená rozhodnutí zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

3. Nejvyšší soud s odkazem na svou ustálenou judikaturu [např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. června 2007, sp. zn. 29 Odo 984/2005, uveřejněné pod číslem 30/2008 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále též jen „R 30/2008“), usnesení ze dne 26. listopadu 2020, sp. zn. 27 Cdo 155/2019/, týkající se výkladu obdobné právní úpravy obsažené v § 204a zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, a jež se prosadí i při výkladu § 488 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) /dále jen „z. o. k.“/, rozhodnutí jsou dostupné stejně jako další citovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu na www.nsoud.cz], konstatoval, že „Přednostní právo jakožto jedno ze základních práv akcionářů lze omezit či dokonce vyloučit pouze v případě, že důležitý zájem společnosti takový postup ospravedlňuje. Potřeba snížit závazky společnosti (prostřednictvím jejich „kapitalizace“) sice může za určitých okolností představovat důležitý zájem společnosti ve smyslu § 488 odst. 1 z. o. k., nicméně v případě pohledávek akcionářů za společností bude obvykle toliko důvodem pro postup podle § 21 odst. 3 z. o. k.“
4. Nejvyšší soud proto uzavřel, že v poměrech projednávané věci je zcela zřejmé, že kapitalizace pohledávek BSKT nebyla způsobilá ospravedlnit vyloučení přednostního práva akcionářů a nepředstavovala důležitý zájem společnosti ve smyslu § 488 odst. 1 z. o. k. Podle okolností dané věci společnosti nic nebránilo, aby umožnila i ostatním akcionářům využít jejich přednostní právo na upsání nových akcií, tak jako tomu bylo v případě valné hromady společnosti konané dne 27. června 2016. Na této rovněž došlo ke zvýšení základní kapitálu upsáním nových akcií a připuštěna kapitalizace další pohledávky BSKT za společností ve výši 2 000 000 Kč bez vyloučení přednostního práva akcionářů na upsání akcií.
5. Nejvyšší soud zdůraznil, že vyloučením přednostního práva ostatních akcionářů na upsání nových akcií proti jejich vůli došlo ke zvýšení podílu většinového akcionáře a k marginalizaci podílů ostatních akcionářů. Byť samotná snaha většinového akcionáře o dosažení podílu potřebného k vytěsnění ostatních akcionářů je nepochybně legitimní, nelze ji uskutečňovat prostřednictvím institutu, který k tomu není určen. Jinak řečeno, většinový akcionář nemůže svůj podíl ve společnosti zvětšit tak, že proti vůli ostatních akcionářů sám upíše nové akcie ke zvýšení základního kapitálu společnosti; takový postup je v přímém rozporu se smyslem a účelem přednostního práva a nemůže v žádném případě představovat důležitý důvod ve smyslu § 488 odst. 1 z. o. k.
6. Soud prvního stupně nejprve konstatoval, že předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) soud nepoložil, neboť k přerušení řízení za tímto účelem a k položení předběžné otázky k výkladu komunitárního práva nebyl dán důvod. Z rozhodnutí dovolacího soudu nevyplývá, že by v této věci snad mělo být takto postupováno (bod 35 odst. 5 odůvodnění usnesení dovolacího soudu je citací z usnesení ze dne 26. listopadu 2020, sp. zn. 27 Cdo 155/2019), naopak v rozsahu závěrů v této věci považoval dovolací soud rozhodné komunitární právo za *acte claire*, kdy pro poměry předmětné věci uzavřel, že je zcela zřejmé, že kapitalizace pohledávky většinového akcionáře BSKT za společností nebyla způsobilá ospravedlnit vyloučení přednostního práva akcionářů a nepředstavovala důležitý zájem společnosti ve smyslu § 488 odst. 1 z. o. k.
7. Soud prvního stupně, vycházející ze skutkových zjištění a skutkových závěrů vyložených v předchozím usnesení ze dne 29. března 2017, č. j. 24 Cm 8/2016-127 (na něž pro stručnost odkázal), jakož i z výše uvedeného závazného právního názoru dovolacího soudu, uzavřel, že napadené usnesení valné hromady je neplatné pro rozpor se zákonem (§ 484 odst. 1 a § 488 odst. 1 a 2 z. o. k.) a stanovami (§ 9 odst. 9 stanov).

8. Polemika společnosti se závěry dovolacího soudu je pro další řízení před soudem prvního stupně bez významu; soud je názorem dovolacího soudu vázán. Tvzení společnosti, že postup označený dovolacím soudem nebyl schůdný, neboť by jej nebylo možno stihnout do konce roku 2015, což však bylo nezbytné, nepovažoval za opodstatněné. Rozhodčí nález o pohledávce BSKT za společností byl vydán dne 18. června 2015 a nabyl právní moci 25. června 2015, smlouva o postoupení pohledávky žalobce v rozhodčím řízení na většinového akcionáře společnosti BSKT tak mohla být uzavřena i dříve než v říjnu 2015 (na valné hromadě byla podána informace o postoupení pohledávky smlouvou ze dne 31. října 2015), tudíž nic nebránilo postupu popsanému dovolacím soudem v jeho rozhodnutí v této věci, i tento postup byl do konce roku 2015 uskutečnitelný.
9. Jelikož bylo usnesení valné hromady společnosti shledáno rozporným se stanovami a zákonem, soud prvního stupně se zabýval tím, zda jsou v daném případě dány důvody pro nevyslovení neplatnosti usnesení, tj. zda je dán prostor k úvaze pro případnou aplikaci § 260 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“).
10. Soud prvního stupně při posuzování této otázky vyšel z toho, že:
 - v roce 2020 došlo k rozdělení společnosti odštěpením části jejího jmění do nové společnosti Elektroporcelán majetková a. s.;
 - do března 2020 měla společnost akcie listinné, poté došlo ke změně podoby akcií na zaknihované;
 - ke dni konání napadené valné hromady byla mj. akcionářkou společnosti Miloslava Šimonková s 2 750 ks akcií; k 19. březnu 2021 vlastní uvedených 2 750 ks akcií akcionářka Alena Černá.
11. Soud prvního stupně při posuzování toho, zda jsou dány důvody pro případné nevyslovení neplatnosti napadeného usnesení valné hromady, dospěl k závěru, že vyslovení neplatnosti napadeného usnesení by jednak zasáhlo do práv v dobré víře nabytých akcionářkou Alenou Černou, a taktéž by bylo spojeno se zákonným ručením nástupnické společnosti za v projektu rozdělení neuvažovaný závazek společnosti vůči BSKT. V této souvislosti je tudíž dán důvod pro nevyslovení neplatnosti napadeného usnesení valné hromady podle § 260 odst. 2 o. z. Vyslovení neplatnosti napadeného usnesení by dle soudu prvního stupně rovněž vyvolalo obtížně řešitelný a právně nejistý stav ohledně akcií změněných z listinných na zaknihované v březnu 2020 a též ohledně nově vydaných akcií nástupnické společnosti při přeměně zapsané do obchodního rejstříku v srpnu 2020. Je tak naplněn důvod pro nevyslovení neplatnosti podle § 260 odst. 1 o. z.
12. Porušení zákona a stanov napadeným usnesením valné hromady nemělo dle soudu prvního stupně ve vztahu k navrhovateli následky natolik závažné, aby převážily jak nad zájmem společnosti hodným právní ochrany na nevyslovení neplatnosti napadeného usnesení, tak nad právy třetích osob, do kterých by vyslovením neplatnosti napadeného usnesení valné hromady bylo významněasaženo.
13. Úvaha navrhovatele o jen „účelovém“ (ve smyslu pojistky pro nevyslovení neplatnosti usnesení valné hromady) rozdělení společnosti nemá podle soudu prvního stupně reálný základ; v době realizace projektu rozdělení v roce 2020 a při jeho schválení zde bylo (od 2. ledna 2019) pravomocné rozhodnutí soudu o zamítnutí návrhu na vyslovení neplatnosti napadeného usnesení a nelze tak společnosti důvodně vytýkat, že z pravomocného soudního rozhodnutí vycházela. Skutečnost, že v případě navrhovatele jde již o druhý případ, kdy je na základě jeho návrhu soudem neplatnost usnesení valné hromady sice shledána, avšak nemůže být vyslovena, ochranu práv akcionáře nevyprazdňuje a precedenční povahu nemá. Soud podle zákona musel zvážit – a zvážil

– zda konkrétní okolnosti v tomto případě brání vyslovení neplatnosti a toto posouzení je individuální v každém konkrétním případě.

14. Soud prvního stupně proto za použití § 260 o. z. neplatnost usnesení valné hromady nevyslovil.
15. Výrok II. soud prvního stupně odůvodnil odkazem na § 142 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), příslušná ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách za poskytování právních služeb (advokátního tarifu), jakož i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. února 2018, sp. zn. 29 Cdo 4138/2016. Ve věci úspěšnému navrhovateli přiznal náklady řízení před soudy všech stupňů, které se sestávají z odměny za právní zastoupení v rozsahu 11 úkonů právní služby po 3 100 Kč, včetně 11 režijních paušálů po 300 Kč, cestovného, náhrady za zmeškaný čas, vše navýšené dle § 137 odst. 3 o. s. ř. o 21% DPH, a jež zároveň zahrnují navrhovatelem zaplacené soudní poplatky ve výši 18 000 Kč; celkem 66 676,96 Kč.
16. Proti rozhodnutí soudu prvního stupně podal navrhovatel odvolání, navrhuje, aby odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně změnil tak, že usnesení přijaté na předmetné valné hromadě je neplatné.
17. Odvolatel soudu prvního stupně vytýká nesprávné zjištění skutkového stavu a nesprávné právní posouzení věci. Rekapituluje obsah usnesení přijátého napadenou valnou hromadou, které se jako akcionář společnosti zúčastnil, proti přijatému usnesení podal protest, jakož i důvody, které jej vedly k podání předmetného návrhu. Odvolatel rovněž shrnuje průběh dosavadního řízení až do vydání napadeného usnesení. Namítá, že soud prvního stupně sice v souladu s rozhodnutím dovolacího soudu shledal napadené usnesení valné hromady neplatným pro rozpor se zákonem a stanovami společnosti, avšak jeho neplatnost nevyslovil, když aplikoval § 260 o. z. Dle odvolatele však nejsou naplněny důvody pro nevyslovení neplatnosti usnesení valné hromady dle uvedeného ustanovení.
18. Vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady nepředstavuje podstatný zásah do práv získaných v dobré víře třetími osobami. Odvolatel má za to, že se soud prvního stupně důsledně naplněním podmínek daných § 260 odst. 2 o. z. nezabýval, zejména otázkou dobré víry a intenzitou zásahu. Svou úvahu ohledně této problematiky nečinil, a proto považuje v tomto ohledu rozhodnutí soudu prvního stupně za nepřezkoumatelné.
19. Nejsou splněny ani podmínky dané § 260 odst. 1 o. z. Porušení zákona a stanov mělo závažné právní následky a nevyslovení neplatnosti usnesení valné hromady není v zájmu společnosti hodném právní ochrany. V této souvislosti odvolatel odkazuje na usnesení dovolacího soudu přijaté v dané věci, zejména závěry uvedené v odstavci 37 odůvodnění, které cituje. Odvolatel dovozuje, že Nejvyšší soud v této již jednou uvedl, že vyloučení přednostního práva za daných okolností nemůže představovat důležitý zájem společnosti. Je tudíž zřejmé, že zájem hodný právní ochrany není dán, porušení zákona společností mělo závažné právní následky, bylo zásadně zasaženo do práv odvolatele jako akcionáře společnosti.
20. Odvolatel opakovaně (stejně jako v řízení před soudem prvního stupně) zdůrazňuje, že změny činila společnost i přesto, že na protiprávnost daného postupu byla odvolatelem upozorněna již na napadené valné hromadě, že v dané době již probíhalo soudní řízení v nadepsané věci (včetně dovolacího řízení). Změny společnost činila i přes riziko neplatnosti napadeného usnesení valné hromady, společnost měla (i s ohledem na péči řádného hospodáře) se zásadními změnami počkat do vyřešení daného sporu; její nedbalý postup nemůže být k tíži práv odvolatele.

21. Odvolatel znovu připomíná, že by soud měl vzít v úvahu, že k obdobnému jednání ze strany společnosti došlo již v minulosti v souvislosti s dovoláním se neplatnosti usnesení valné hromady společnosti ze dne 25. června 2004. Poukazuje na usnesení Vrchního soudu v Praze jako soudu odvolacího ze dne 12. října 2015, č. j. 14 Cmo 453/2009-151, kdy soud neplatnost napadeného rozhodnutí valné hromady nevyslovil. Dle odvolatele se situace opakuje, dochází k zjevnému poškozování práv minoritních akcionářů. Ze soudní ochrany akcionářských práv se tak de facto stal vyprázdněný institut, přičemž opakované jednání společnosti rozporné se zákonem by nemělo požívat soudní ochrany.
22. Odvolatel má dále za to, že soud prvního stupně usnesení nedostatečně odůvodnil ve vztahu ke změnám akcií emitovaných společností (změna z listinných na zaknihované, akcie vydané nástupnické společnosti při přeměně), k nimž v mezidobí došlo. Rozhodnutí soudu prvního stupně považuje v tomto ohledu za nepřezkoumatelné.
23. Odvolatel znovu rekapituluje okolnosti, za nichž došlo k vyloučení přednostního práva akcionářů na úpis nových akcií, s důrazem na to, že ke zvýšení základního kapitálu došlo „virtuálně“, byly započteny neexistující pohledávky, byla poškozena majetková hodnota společnosti i akcionářů, došlo k neoprávněnému zředení akcií. Rovněž se pozastavuje nad tím, že přes jeho opakované urgencye na doplnění dokazování smlouvou o postoupení pohledávek mezi SPGroup a. s. a BKST, nebyl tento klíčový důkaz proveden.
24. Svou argumentaci odvolatel podrobně rozvádí; v podstatě je shodná s jeho tvrzeními uvedenými v průběhu daného řízení, která opakuje.
25. Společnost ve vyjádření k podanému odvolání obsáhle polemizuje s odvolacími důvody předestřenými odvolatelem. Navrhla, aby odvolací soud napadené usnesení soudu prvního stupně změnil a podaný návrh zamítl.
26. Dle společnosti se soud prvního stupně podmínkami aplikace § 260 odst. 2 o. z. zabýval. Zkoumal, kdy se Mgr. Alena Černá stala akcionářkou společnosti, když akcie nabyla až jako zaknihované, akcie nabyla v době, kdy byl návrh navrhovatele pravomocně zamítnut. Ke dni přijetí napadeného usnesení valné hromady byla akcionářkou Miloslava Šimonková. Poukazuje na to, že skutečnost, zda společnost, jejíž akcie zájemce (budoucí akcionář) nabývá, má či nemá závazek řadu let po splatnosti přesahující 40 mil. Kč je třeba bez dalšího považovat za zásah podstatný. K otázce dobré víry připomíná, že zákon dobrou víru předpokládá (§ 7 o. z.). Jde o vyvratitelnou právní domněnku a bylo na navrhovateli, aby rozhodné skutečnosti k nedostatku dobré víry tvrdil a prokazoval. V tomto směru odkazuje na závěry uvedené v odborné literatuře, kterou cituje.
27. Dále společnost upozorňuje na to, že za důvod hodný právní ochrany soud prvního stupně nepovažoval vyloučení přednostního práva ve smyslu § 488 odst. 1 z. o. k., nýbrž skutečnosti, které nastaly po přijetí napadeného usnesení valné hromady. Zejména proběhnuvší přeměnu rozdělení odštěpením se vznikem jedné nové akciové společnosti Elektroporcelán majetková a. s., dále změny akcií emitovaných společností, tj. několik změn jmenovité hodnoty, změny podoby z listinných a zaknihované a též možný vliv na akcie výše uvedené nástupnické společnosti vydané při přeměně.
28. Dle společnosti se soud prvního stupně se vypořádal i s navrhovatelem tvrzenou účelovostí jednání společnosti. Docházelo-li ke změnám ve společnosti (zvyšování základního kapitálu úpisem nových akcií, změna podoby akcií, přeměna v podobě rozdělení odštěpením) v návaznosti a v souladu s dřívějšími pravomocnými rozhodnutími v této věci, tyto změny, které jsou zcela zásadní a fakticky

již neumožňují návrat do stavu před napadenou valnou hromadu. Tyto představují zájem hodný právní ochrany.

29. Společnost opětovně k otázce zásahu do práv odvolatele (a v této souvislosti namítanému snížení jeho procentuálního podílu celkové účasti na společnosti) důrazně poukazuje na to, že odvolatel zjevně neměl zájem akcie upisovat, když to neučinil ani při následném zvýšení základního kapitálu s plným využitím přednostního práva uskutečněném za základě usnesení valné hromady ze dne 27. června 2016.
30. Pokud jde o opakované námítky odvolatele o započtení údajně „obskurních“ pohledávek a „virtuální“ zvýšení základního kapitálu a otázky související s postoupení takových pohledávek, společnost odkazuje na závěry prezentované soudem prvního stupně a odvolacího soudu vyslovené v předchozím řízení (které cituje), k nimž dovolací soud neměl žádných výhrad, přestože odvolatel tyto otázky ve svém dovolání významně akcentoval. Nejvyšší soud za nesprávné považoval toliko posouzení otázky vyloučení přednostního práva. Tyto odvolatelem setrvalé a opakovaně předkládané otázky již byly dříve soudy komplexně vyřešeny.
31. Společnost na rozdíl od odvolatele považuje napadené usnesení za dostatečně odůvodněné, i pokud jde o „změny akcií a základního kapitálu“. Je zjevné, že soud prvního stupně vycházel z argumentace společnosti k této otázce, kterou v odůvodnění napadeného usnesení rekapituluje. Odvolatel se zcela však kontinuálně vyhýbá otázce, jaké by vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady mělo následky pro akcie a pro základní a vlastní kapitál společnosti. Společnost shrnuje, že napadeným usnesením valné hromady byl základní kapitál zvýšen upsáním celkem 40 412 kusů nových akcií o jmenovité hodnotě každé jedné akcie ve výši 1 000 Kč. Následně došlo k upsání další emise akcií v souhrnné jmenovité hodnotě 8 741 900 Kč. Poté došlo ke změně akcií z listinných na zaknihované a následně byla v rámci rozdělení společnosti odštěpením snížena jmenovitá hodnota všech akcií emitovaných společností na 45 % její dřívější výše. Žádné z těchto navazujících rozhodnutí nebylo navrhovatelem (ani nikým jiným) napadeno, jsou tak platná a závazná. Snížení základního kapitálu společnosti o oněch 40 412 000 Kč je v důsledku uvedených změn fakticky nerealizovatelné, vyslovení neplatnosti napadeného usnesení valné hromady by mělo pro společnost nepříznivé následky, vrácení do stavu před touto valnou hromadou by společnost ohrožovalo existenčně.
32. Veškeré své námítky k odvolací argumentaci společnost v podaném vyjádření podrobně rozvádí.
33. Společnost ve vyjádření k odvolání navrhovatele rovněž uvádí velmi obsáhlou polemiku k závěrům soudu prvního stupně, vyjadřuje své pochybnosti k jeho postupu v dané věci, k jeho skutkovým i právním závěrům. Své výhrady podrobně rozvádí, tyto se zejména týkají nedostatečného vypořádání se s argumentací a důkazními návrhy společnosti ohledně důvodů pro vyloučení přednostního práva akcionářů a naplnění podmínky důležitého zájmu v daném řízení po zrušení předchozího rozhodnutí dovolacím soudem; dále se pak vyjadřuje k časovému rámci pro kapitalizaci, k primárním důvodům kapitalizace a vyloučení přednostního práva, opakovaně vyjadřuje nesouhlas se závěry dovolacího soudu. Dle společnosti tím, že soud prvního stupně k uvedeným skutečnostem nepřihlédl a nevypořádal se s nimi, zatížil řízení podstatnou vadou, jinak by musel dospět k závěru, že vyloučení přednostního práva na úpis akcií bylo v důležitém zájmu společnosti (předejít přímo hrozícímu úpadku z důvodu exekuce pohledávek BSKT a z důvodu nezajištění refinancování bankovních úvěrů). Dle společnosti měl soud prvního stupně položit Soudnímu dvoru Evropských společenství (správně Soudní dvůr Evropské unie – pozn. odvolacího soudu), jak avizoval dovolací soud, když řešení otázky, zda kapitalizace pohledávky akcionáře může výjimečně odůvodňovat vyloučení přednostního práva ostatních akcionářů, závisí na výkladu článku 72 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. června

2017. Jelikož soud prvního stupně tak nepostupoval, navrhla společnost, aby tak učinil odvolací soud a požádal Soudní dvůr Evropské unie o rozhodnutí o této předběžné otázce.

34. Již na tomto místě právě v souvislosti s uvedenou polemikou společnosti se závěry soudu prvního stupně odvolací soud uvádí, že převážná část těchto výhrad zazněla v řízení před soudem prvního stupně a tyto výhrady společnost vtělila do jí podaného odvolání (č. l. 337 a násl. spisu). Nutno však zdůraznit, že řízení o odvolání společnosti proti napadenému usnesení bylo usnesením soudu prvního stupně ze dne 14. října 2021, č. j. 24 Cm 28/2016-354, zastaveno pro nezaplacení soudního poplatku za podané odvolání. K odvolání společnosti pak bylo uvedené rozhodnutí soudu prvního stupně usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 15. února 2022, č. j. 14 Cmo 358/2021-375, potvrzeno. Tudíž předmětem přezkumu v daném odvolacím řízení budou pouze důvody uplatněné navrhovatelem v jím podaném odvolání při respektování zásad uvedených v ustanovení § 212a odst. 5 o. s. ř.
35. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal usnesení soudu prvního stupně, jakož i řízení jeho vydání předcházející a dospěl k závěru, že odvolateli se věcnou správnost rozhodnutí soudu prvního stupně zpochybnit nepodařilo.
36. Podle § 428 odst. 1 z. o. k. každý akcionář, člen představenstva, dozorčí rady nebo likvidátor se může dovolávat neplatnosti usnesení valné hromady podle ustanovení občanského zákoníku o neplatnosti usnesení členské schůze spolku pro rozpor s právními předpisy nebo stanovami. Podle odst. 2 důvodem neplatnosti usnesení valné hromady je i rozpor tohoto usnesení s dobrými mravy.
37. Podle § 260 odst. 1 o. z. soud neplatnost rozhodnutí nevysloví, došlo-li k porušení zákona nebo stanov, aniž to mělo závažné právní následky, a je-li v zájmu spolku hodném právní ochrany neplatnost rozhodnutí nevyslovit. Podle odst. 2 soud neplatnost rozhodnutí nevysloví ani tehdy, bylo-li by podstatně zasaženo do práv třetí osoby nabytého v dobré víře.
38. Rozhodnutí soudu prvního stupně totiž netrpí namítanou vadou spočívající v jeho nepřezkoumatelnosti. Soud prvního stupně své rozhodnutí řádně, dostatečně a srozumitelně odůvodnil. Je zřejmé, z jakých zjištění vycházel, jaké skutečnosti jej vedly k aplikaci § 260 o. z., poté, kdy napadené usnesení valné hromady shledal rozporným se stanovami a zákonem; jakož i jakými úvahami se řídil, a proti tomu odvolatel brojí. Ke kritériím přezkoumatelnosti rozhodnutí srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. června 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011, uveřejněný pod číslem 100/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní. Usnesení soudu prvního stupně tedy není nepřezkoumatelné.
39. Povinnost podat předběžnou otázku Soudnímu dvoru má dle č. 267 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie soud poslední instance, tj. soud, proti jehož rozhodnutí není podle vnitrostátního práva přípustný opravný prostředek. Soud prvního stupně tudíž neměl povinnost podat předběžnou otázku Soudnímu dvoru.
40. Ustanovení § 484 a § 488 z. o. k. implementují požadavky článku 72 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. června 2017 o některých aspektech práva obchodních společností. Odvolací soud se neobrátil na Soudní dvůr se žádostí o zodpovězení předběžné otázky týkající se jeho výkladu, máje za to, že k takovému postupu není dán rozumný důvod. V daném případě je zjevné, že případný výklad komunitárního práva nemá významný vztah k předmětu sporu, řešený problém v poměrech projednávané věci nemá větší důležitost pro jednotu, soudržnost a vývoj unijního práva, není tudíž důvod Soudní dvůr zatěžovat podání předběžné otázky (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 6. prosince 2012, sp. zn. III. ÚS 3689/12).

Odvolací soud označený článek shodně s dovolacím soudem považuje za *acte claire*. K aplikaci uvedené zásady odvolací soud odkazuje na kritéria stanovená v rozhodnutí Soudního dvora ze dne 6. října 1982 ve věci C-283/81 CILFIT v. Ministerstvo zdravotnictví, ve kterém Soudní dvůr stanovil konkrétní výjimky, které zbavují národní soudy poslední instance povinnosti položit předběžnou otázku k výkladu právních norem práva Evropské unie, které mají být v konkrétním případě aplikovány. Odvolací soud v podrobnostech pro stručnost odkazuje na závěry uvedené v usnesení dovolacího soudu, dle nichž v „poměrech projednávané věci je totiž zcela zřejmé, že kapitalizace pohledávek BSKT nebyla způsobila ospravedlnit vyloučení přednostního práva akcionářů a nepředstavovala důležitý zájem společnosti ve smyslu § 488 odst. 1 z. o. k. Podle okolností dané věci společnosti nic nebránilo, aby umožnila i ostatním akcionářům využít jejich přednostní právo na upsání nových akcií, tak jako tomu bylo v případě valné hromady společnosti konané dne 27. června 2016. Na této totiž rovněž došlo ke zvýšení základní kapitálu upsáním nových akcií, byla připuštěna kapitalizace další pohledávky BSKT za společností ve výši 2 000 000 Kč bez vyloučení přednostního práva akcionářů na upsání akcií. Jinak řečeno, většinový akcionář nemůže svůj podíl ve společnosti zvětšit tak, že proti vůli ostatních akcionářů sám upíše nové akcie ke zvýšení základního kapitálu společnosti; takový postup je v přímém rozporu se smyslem a účelem přednostního práva a nemůže v žádném případě představovat důležitý důvod ve smyslu § 488 odst. 1 z. o. k. Potřeba snížit závazky společnosti prostřednictvím jejich kapitalizace v případě pohledávek akcionářů za společností bude zpravidla jen důvodem podle § 21 odst. 3 z. o. k., nikoliv jako tomu bylo v daném případě, kdy došlo k vyloučení přednostního práva akcionářů na upsání nových akcií.“

41. Odvolací soud vychází z veškerých skutkových zjištění soudu prvního stupně, která mají oporu ve spise a jsou pro posouzení neplatnosti usnesení valné hromady a případné aplikace § 260 o. z. zcela postačující; pro stručnost na ně odkazuje (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. května 2004, sp. zn. 29 Odo 257/2002, ze dne 16. listopadu 2011, sp. zn. 29 Cdo 3450/2011). Dokazování provedené soudem prvního stupně k nastolené otázce je ucelené a je spolehlivým podkladem pro rozhodnutí ve věci samé. Proto odvolací soud jako nadbytečné, pro danou věc nerozhodné, neprovedl odvolatelem navrhovaný důkaz, specifikovaný v podaném odvolání, jakož i důkazy uvedené společností ve vyjádření k odvolání. Odvolací soud k požadavku odvolatele provést důkaz smlouvou o postoupení pohledávek uzavřenou mezi společností SPGroup a. s. jako postupitelem a BSKT jako postupníkem považuje za nutné uvést, že odvolatel se mýlí, že se soudy touto nezabývaly. Z usnesení dovolacího soudu /odst. 3, bod 8) odůvodnění/ je evidentní, že soudy při posuzování požadavku navrhovatele z této vycházely.
42. Předně je třeba uvést, že stěžejní sporná otázka týkající se vyloučení přednostního práva jakožto jednoho ze základních práv akcionářů v poměrech projednávané věci byla komplexně vyřešena dovolacím soudem, který jednoznačně uzavřel, že kapitalizace pohledávek BSKT nebyla způsobila ospravedlnit vyloučení přednostního práva akcionářů a nepředstavovala důležitý zájem společnosti ve smyslu § 488 odst. 1 z. o. k. Rovněž je nutno dodat, že opakované námitky odvolatele týkající se jím zpochybňovaného započtení pohledávek, zvýšení základního kapitálu, jakož i otázky související s postoupením takových pohledávek, byly soudy komplexně vyřešeny v předchozím řízení. Soud prvního stupně na tyto závěry odkázal, nemaje důvodu se od nich odchýlit. Je zřejmé, že ani dovolací soud neměl o těchto závěrech pochybnosti (přestože odvolatel tyto otázky ve svém dovolání významně akcentoval). Nejvyšší soud za nesprávné považoval toliko posouzení otázky vyloučení přednostního práva. Tímto závazným právním názorem je soud prvního stupně, jakož i soud odvolací, vázán; pro stručnost odvolací soud na závěry vyslovené dovolacím soudem odkazuje. Uvedená skutečnost je tak relevantním důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady pro rozpor se zákonem (§ 484 odst. 1 a § 488 odst. 1 z. o. k.) a stanovami společnosti (§ 9 odst. 9 stanov, jež reflektují znění zákona). Jak správně uzavřel soud prvního stupně, usnesení přijatá napadenou valnou hromadou jsou neplatná.

43. Jelikož soud prvního stupně shledal usnesení napadené valné hromady nesouladná se zákonem a stanovami, posuzoval i otázku, zda je v poměrech projednávané věci dán prostor pro aplikaci § 260 o. z. Soud prvního stupně se dostatečně okolnostmi, jež mohou být důvodem pro použití § 260 o. z., zabýval; jeho závěrům odvolací soud z níže uvedených důvodů přisvědčuje.
44. V ustanovení § 260 odst. 1 o. z. se promítá zájem na stabilitě vnitřních poměrů společnosti a princip proporcionality, jakožto obecná právní zásada (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 29. května 2005, sp. zn. III. ÚS 350/03, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. dubna 2016, sp. zn. 29 Cdo 3899/2015, uveřejněné pod číslem 59/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní, usnesení ze dne 18. prosince 2018, sp. zn. 27 ICdo 62/2017, usnesení ze dne 26. února 2020, sp. zn. 27 Cdo 1319/2018, či usnesení ze dne 17. prosince 2019, sp. zn. 27 Cdo 787/2018). V odstavci druhém uvedeného ustanovení se pak promítá další obecná zásada, a to zásada ochrany práv třetích osob nabytých v dobré víře.
45. Sankce v podobě vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady nesmí být nepřiměřená závažnosti následků, které porušení právních předpisů či stanov vyvolalo, jakož i účelu právní úpravy týkající se posouzení platnosti usnesení valné hromady. Jinak řečeno, jestliže zájem na stabilitě vnitřních poměrů společnosti převáží nad zájmy chráněnými § 191 a § 192 z. o. k., soud neplatnost napadeného usnesení valné hromady nevysloví. Zájmem společnosti hodným právní ochrany ve smyslu citovaného ustanovení § 260 odst. 1 o. z. je již samotný zájem na stabilitě vnitřních poměrů společnosti, chráněný uvedeným ustanovením (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. prosince 2019, sp. zn. 27 Cdo 787/2018).
46. Odvolací soud v poměrech projednávané věci shrnuje, že řešené porušení zákona nemělo v kontextu všech níže uvedených skutečností pro navrhovatele zásadní právní následky, představující podstatný a významný zásah do práv odvolatele jako akcionáře, převyšující zájmy společnosti. Je tak třeba upřednostnit zájem společnosti hodný právní ochrany v souladu s výše citovaným § 260 o. z., neboť od konání napadené valné hromady došlo, jak uvedl soud prvního stupně, k řadě dalších závažných rozhodnutí společnosti (zejména zvýšení základního kapitálu úpisem nových akcií, změna podoby akcií, přeměna společnosti v podobě rozdělení odštěpením), která na napadenou valnou hromadu navazovala, příslušná rozhodnutí valných hromad společnosti nebyla nikterak napadena, jsou platná.
47. Odvolací soud pro přehlednost rekapituluje:
- napadeným usnesením valné hromady došlo ke zvýšení základního kapitálu upsáním nových akcií v souhrnné jmenovité hodnotě 40 412 000 Kč (tj. celkem 40 412 kusů nových akcií, každá o jmenovité hodnotě 1 000 Kč) s vyloučením přednostního práva akcionářů na upsání nových akcií;
 - následně došlo k upsání další emise akcií v souhrnné jmenovité hodnotě 8 741 900 Kč, o němž rozhodla valná hromada ze dne 27. června 2016; neplatnosti usnesení valné hromady se nikdo nedovolal, rozhodnutí je platné;
 - poté došlo na základě usnesení valné hromady ze dne 25. března 2020 ke změně podoby akcií z listinných na zaknihované; neplatnosti usnesení valné hromady se nikdo nedovolal, rozhodnutí je platné;
 - posléze valná hromada konaná dne 26. srpna 2020 schválila rozdělení společnosti odštěpením části jejího jmění do nové společnosti Elektroporcelán majetková a. s. V rámci rozdělení

společnosti odštěpením byl snížen základní kapitál z 203 254 938 Kč na současnou hodnotu 91 464 722,10 Kč. Popsané skutečnosti byly zapsány v obchodním rejstříku se všemi důsledky jak pro společnost, tak i pro nástupnickou společnost, akcionáře obou společností i jejich věřitele. V důsledku uvedené přeměny společnosti byla snížena i jmenovitá hodnota akcií emitovaných společností. Zmíněné rozhodnutí valné hromady nebylo předmětem soudního přezkumu, je platné.

48. V poměrech projednávané věci je evidentní, že proti výše uvedeným usnesením valných hrad, která navazovala na rozhodnutí napadené valné hromady, posouzení jejíž ne/platnosti je předmětem daného řízení, navrhopatel, byť tvrdí, že byla ryze účelová, ani žádný další akcionář nebrojil. Rozhodnutí jsou platná a závazná. Odvolací soud za nejpodstatnější a nejvážnější důvod pro aplikaci § 260 odst. 1 o. z. považuje zejména uvedenou přeměnu společnosti, která je již nezvratná. V této souvislosti je vhodné poznamenat, že po zápisu přeměny do obchodního rejstříku nelze vyslovit neplatnost rozhodnutí o schválení přeměny, změnit ani zrušit projekt přeměny (§ 57 odst. 1 zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev). Jinak řečeno, uvedeným rozdělením společnosti se část jmění společnosti odštěpila do nové společnosti Elektroporcelán majetková a. s., tímto odštěpením byl snížen základní kapitál společnosti z 203 254 938 Kč na současnou hodnotu 91 464 722,10 Kč. V důsledku uvedené přeměny společnosti byla snížena i jmenovitá hodnota akcií emitovaných společností. Lze přisvědčit společnosti, že snížení základního kapitálu společnosti o oněch 40 412 000 Kč je v důsledku výše uvedeného fakticky nerealizovatelné, vyslovení neplatnosti napadeného usnesení valné hromady by mělo významný negativní dopad do vnitřních poměrů společnosti, mělo by pro společnost nepříznivé následky; tímto by byla nepřipustně dotčena nejen sama společnost, ale nástupnická společnost, jakož by se podstatně dotkla i práv jejich akcionářů, když jak bylo výše uvedeno, došlo k dalšímu zvýšení základního kapitálu, ke změně podoby akcií a zejména k přeměně společnosti.
49. Odvolací soud pro závažnost výše popsaných skutečností má za to, že právě tyto představují ve smyslu § 260 odst. 1 o. z. zájem společnosti hodný právní neplatnost napadeného usnesení valné hromady nevyslovit. V poměrech projednávané věci tak zájem na stabilitě vnitřních poměrů společnosti převážil nad ostatními zájmy chráněnými § 191 a § 192 z. o. k. Uvedené skutečnosti jsou dostatečným důvodem pro postup § 260 odst. 1 o. z. V kontextu uvedeného není posuzování existence důvodů pro postup dle § 260 odst. 2 o. z. již podstatné, a proto se odvolací soud touto otázkou blíže nezabýval.
50. Nutno dodat, že za důvod hodný právní ochrany soud prvního stupně nepovažoval vyloučení přednostního práva ve smyslu § 488 odst. 1 z. o. k., nýbrž na skutečnosti, které nastaly po přijetí napadeného usnesení valné hromady. Argumentaci odvolatele tudíž nelze přisvědčit, tato totiž mří na aplikaci § 488 z. o. k., nikoliv na posouzení důvodů pro postup soudu dle § 260 o. z.
51. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem, jakož i uplynulou dobu od doby konání napadené valné hromady (usnesení bylo přijaté v prosinci roku 2015, tedy téměř před 7 lety), má odvolací soud za to, že soud prvního stupně, přihlížejce ke konkrétním okolnostem dané věci, nepochybil, pakliže aplikoval § 260 o. z. a neplatnost usnesení valné hromady nevyslovil. Není totiž namístě vracet stav zpět do stavu v době rozhodování předmětné valné hromady.
52. Zbývá dodat, že odvolatel při svých úvahách o účelovém jednání společnosti, která po napadené valné hradě, činila další kroky činila, ačkoliv věděla, že napadené usnesení valné hromady je předmětem soudního přezkumu, pomíjí základní zásadu, dle níž nebyla-li vyslovena neplatnost usnesení valné hromady soudním rozhodnutím, je třeba na takové usnesení hledět jako na platné (viz závěry prezentované v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2017, sp. zn. 29 Cdo 1104/2016, uveřejněné pod číslem 62/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část

občanskoprávní a obchodní, či usnesení téhož soudu ze dne 20. srpna 2014, sp. zn. 29 Cdo 1800/2014).

53. Odvolací soud proto napadené usnesení podle § 219 o. s. ř. jako věcně správné potvrdil včetně závislého výroku o nákladech řízení.
54. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. za situace, kdy odvolatel nebyl s odvoláním ve věci samé úspěšný. Úspěšné společnosti náleží odměna za právní zastoupení dle § 9 odst. 4 písm. c), § 11 odst. 1 písm. g), k) advokátního tarifu za 2 úkony právní služby (vyjádření k podanému odvolání a účast při jednání před odvolacím soudem dne 17. října 2022) po 3 100 Kč, dle § 13 odst. 4 uvedené vyhlášky 2 režijní paušály po 300 Kč, navýšené dle § 137 odst. 3 o. s. ř. o DPH. Náklady odvolacího řízení činí celkem 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné jen za podmínek § 237 o. s. ř.; lze je podat do dvou měsíců od doručení tohoto usnesení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím Krajského soudu v Ústí nad Labem.

Praha 17. října 2022

Mgr. Kateřina Horáková, v. r.
předsedkyně senátu